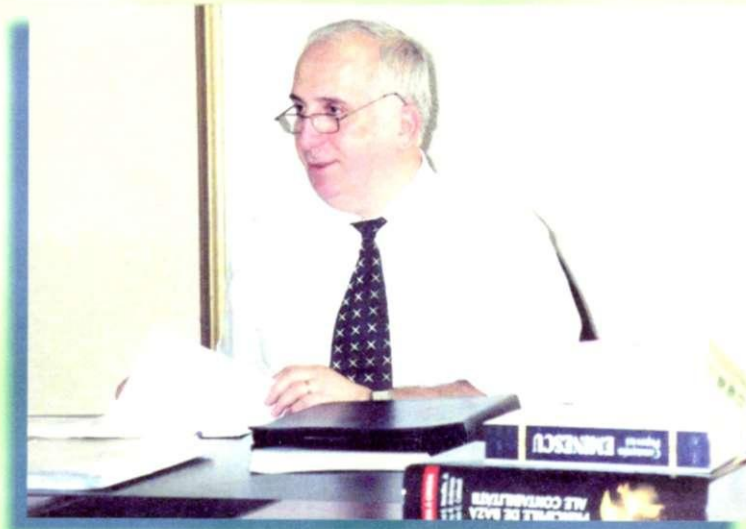

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN MOLDOVA

Biblioteca Științifică

PAUL BRAN

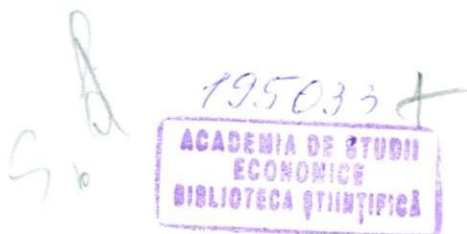
Schiță biobibliografică

Chișinău, 2006

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN MOLDOVA
Biblioteca Științifică

PAUL BRAN

Schiță biobibliografică

Chișinău, 2006

CUPRINS

Coordonator: dr. Silvia Ghinculov
Alcătuitor: Măria Vătămanu
Tehnoredactare: Ana Gudima
Redactor: Natalia Cheradi

<i>Silvia Ghinculov. Cuvânt înainte</i>	4
<i>Vasile Șoimaru. Paul Bran</i>	6
Curriculum vitae	10
Paul Bran: cugetări Impresii și gânduri colegiale despre Rectorul Paul Bran	14
<i>Paul Bran. Eseul I. Școala și știința economiei</i>	18
<i>Paul Bran. Eseul II. Armonizarea învățământului superior economic cu cerințele Uniunii Europene</i>	22
<i>Paul Bran. Program de armonizare a învățământului superior economic cu cerințele Uniunii Europene (Proiect)</i>	25
Bibliografie	30
e-bibliografie	35
Referințe privind personalitatea și activitatea lui Paul Bran	36
IN MEMORIAM	37

©Biblioteca Academiei de Studii Economice din Moldova, 2006

Adresa: Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni, 59

Tel.: 24-26-63,40-28-64,40-29-50

e-Mail: library@lib.ase.md <http://www.lib.ase.md>

Cuvânt înainte

Această lucrare a fost gândită ca un omagiu adus personalității creatoare, omagiu închinat unei vieți dedicate științei și învățământului, profesorului universitar Paul Bran.

Personalitate marcantă în știința economică de pe tot arealul românesc, Paul Bran a activat cu multă pasiune și dăruire la înființarea primei instituții de învățământ economic superior - Academia de Studii Economice a Moldovei, fiind rector și cadru didactic timp de trei ani. Pentru mulți dintre profesorii care au participat la fondarea instituției, Paul Bran le-a fost un model de înaltă cultură, cercetător de elită, model pentru cei formați în școala economică basarabeană.

Când vorbim despre relațiile dintre ASE București și ASEM, prietenie, colaborare, sprijin, înțelegere sunt cuvintele folosite cu cea mai mare frecvență. Într-adevăr, de-a lungul a 14 ani, cu toate că pe plan internațional și intern s-au petrecut mari schimbări, cele două instituții tot timpul se sprijină reciproc. Se poate spune că aceste relații de prietenie și colaborare au prins rădăcini în sufletul celor două echipe, având o bază solidă fundamentată de Paul Bran, care a contribuit foarte mult la cultivarea și dezvoltarea acestor instituții.

Relevăm că aceste relații excelente nu au fost obținute cu ușurință, au fost construite în condiții dificile de trecere la noile relații economice. Trebuie să le prețuim și avem datoria să le dezvoltăm în continuare. Trebuie să dăm dovadă de clarviziune și înțelepciune, să depunem în continuare eforturi pentru întărirea relațiilor noastre de prietenie și colaborare în toate domeniile de activitate.

S-au împlinit 15 ani de la înființarea Bibliotecii Academiei de Studii Economice din Moldova. Paul Bran a adus o contribuție aparte la dezvoltarea acestei structuri din arealul ASEM, punând baza unei colecții exhaustive de documente din domeniul economic și a unui sistem informatizat de gestiune a bibliotecii. Domnul Paul Bran a susținut mereu că informația este esențială pentru dezvoltarea societăților evaluate în plan politic, economic, social și spiritual. Exercițarea drepturilor cetățenești presupune asumarea unor responsabilități sporite și implicarea în procese decizionale complexe, lucru imposibil de realizat fără o bună disponibilizare a informațiilor. Rolul bibliotecilor în aceste condiții se modifică substanțial.

Colecțiile de publicații ale bibliotecii au fost întotdeauna văzute de Paul Bran drept „*inima bibliotecii*” - punct de vedere care va supraviețui, fără îndoială, și în viitor. Extinderea colecțiilor a presupus mereu servicii noi, relații noi între utilizator și bibliotecă. Toate cărțile aduse și scrise de domnul Paul Bran au rămas în patrimoniul documentar al Țării și sunt introduse în circuitul informațional, în sfera de atenție și de activitate a beneficiarilor, care nu vor uita niciodată dedicațiile scrise de Paul Bran: „Studentilor mei, de pe ambele maluri ale Prutului”. Aceste cuvinte confirmă încă o dată viabilitatea bibliotecii, evidențiind, totodată, atitudinea generoasă și dragostea față de studenți.

În anul 1993, la inițiativa domnului Paul Bran, a fost încheiat Memorandumul de Acord cu Banca Mondială de Reconstrucții și Dezvoltare în baza căruia Biblioteca ASEM a primit statutul „The World Bank Depository Library” (Biblioteca depozitară a Băncii Mondiale) în Republica Moldova. În acest mod instituția noastră s-a integrat într-un sistem complex de informare care reprezintă un segment ce vine în întâmpinarea nevoii de performanță, impus de economia de piață.

Atitudinea și responsabilitatea domnului Paul Bran față de bibliotecă și obiectivele ei au fost preluate în programele de dezvoltare a Academiei de Studii Economice a Moldovei, lansate de următorii rectori - profesor universitar, doctor habilitat Eugeniu Hrișcev (1994 - 2001) și profesor universitar, doctor habilitat Grigore Belostecinic (2001 - prezent). Toate realizările sale biblioteca le datorează oamenilor devotați instituției noastre, care o slujesc cu bună credință.

La 26 iulie 2006 s-a stins din viață cel care a fost Paul Bran. Pentru bibliotecarii de la ASEM, numele Paul Bran simbolizează noțiuni concrete pe care OMUL le poate pune în valoare în cursul vieții sale: vocație, moralitate, profesionalism, patriotism. Pentru toate acestea ne închinăm, îi împărtășim ideile și îi suntem recunoscători pentru darul de minte și de suflet pe care la oferit cu distincție și generozitate pe parcursul anilor de activitate la ASEM. A avut contribuție valoroasă la constituirea patrimoniului documentar al instituției noastre, fapt care a generat ideea de a conferi numele lui Paul Bran celei mai moderne săli de lectură în cadrul Bibliotecii Științifice a ASEM.

Sperăm, că materialul inclus în această lucrare să constituie un instrument eficient pentru studiu, cercetare și va spori prestigiul meseriei de economist.

Dr. Silvia Ghinculov

Directorul Bibliotecii Științifice a ASEM

În lunga sa existență, cetatea universitară nu a fost niciodată condiționată de un instrument al cunoașterii și al prestării didactice. Universitatea a fost capabilă să asimileze, în tiparele sale clasice, laboratoare, principii pedagogice noi, domenii revoluționare, fără să-și cointească prea mult tradiția.

Azi, însă, un instrument ce amplifică și dinamizează creierul îi pune probleme care cer schimbări radicale. Avantajele și

dezavantajele calculatorului nu mai încap în curtea universităților tradiționale!

Imaginea virtuală precede, trăiește concomitent și prefigurează realul. Imaginea ascunsă a gândirii omului se exteriorizează, cu viteza luminii, pe ecranul calculatorului. De aceea, procesul de învățare și instituțiile ce-l găzduiesc trebuie să se schimbe pentru a beneficia de revoluția informatică și informațională!

Prof. univ. dr. Paul BRAN

Paul BRAN

Economist român, profesor universitar, manager al învățământului superior în domeniu. Este soțul Florinei Bran, dublu doctor în științe - în geografie și în economie, profesor universitar la ASE București.

Paul Bran s-a născut la 13 septembrie 1940, în comuna Topolog, județul Tulcea. Face Liceul *Mircea cel Bătrân* din Constanța (1955-1959), după care urmează Facultatea de finanțe și credit din cadrul Academiei de Studii Economice din București (1960-1965), luând licența cu diplomă de merit. A avut stagii de documentare și perfecționare la Institutul de înalte Studii Economice Internaționale din Geneva, Elveția (1975) și în SUA (1994).

În 1965 este repartizat la Catedra de finanțe de la facultatea de profil a ASE, parcurgând pe bază de concurs toate treptele didactice: preparator, asistent, lector. În 1974 devine

doctor în economie, susținând teza cu subiectul „*Decizia financiară în unitatea economică*”. Este promovat conferențiar (1979), apoi profesor universitar (1990). Conducător de doctorat la specialitatea *Relații financiare și monetare internaționale* (din 1990), pregătind mai mulți doctori în domeniu, inclusiv tineri studioși din Republica Moldova.

A deținut diferite funcții importante pe linie profesională: rector-fondator al ASEM (1991-1994), rector al ASE București (două mandate consecutive, 1996 - 2004), președinte al AGER - Asociația Generală a Economisților din România (din 2001). Ca rector al ASE București a contribuit mult la racordarea programelor de studii la standardele europene, modernizarea bazei didactice, dotarea instituției cu tehnică de calcul și alte instrumente moderne necesare studiilor și cercetării. Exigent cu toți studenții și doctoranzii, totuși, față de tinerii din Republica Moldova manifestă o atitudine cumva *preferențială*, contribuind plenar la formarea lor ca specialiști de înaltă calificare. Ca președinte al AGER a optat pentru creșterea rolului economisților la realizarea obiectivelor economiei naționale în etapa actuală, a afirmării respectului față de economie și față de interesele naționale, încadrarea economiei românești în procesele economice actuale din lumea civilizată. A deținut funcții însemnate și pe linie administrativă: consilier guvernamental/ conducătorul Departamentului reformei economice în primul Guvern democratic al României (1990-1991); consilier guvernamental în Guvernul Republica Moldova (1991-1994). Cu pregătirea profesională temeinică și cu prestigiul deosebit de care se bucură, s-a impus plenar în procesul de reformare a învățământului economic superior în România și în Republica Moldova, dar și la refacerea economiei naționale în perioada de tranziție la economia de piață.

Paul Bran și-a concentrat activitatea universitară pe mai multe discipline: Finanțele întreprinderilor, Gestiunea financiară a întreprinderilor, Finanțe generale, Monedă, Economia valorii, Relații financiare și monetare internaționale, Management financiar, Proiecte economice, Inițiere în cercetarea științifică economică.

A îmbinat cu succes munca la catedră cu activitatea de cercetare, aceasta din urmă axându-se pe două direcții principale: a) scrierea/elaborarea de manu-ale, cursuri, alte lucrări teoretico-metodice menite să susțină procesul de învățământ universitar, aceste lucrări fiind deosebit de populare printre studenți și b) abordarea, atât în lucrări tipărite, cât și în comunicări la simpozioane, congrese, conferințe etc. a unor probleme actuale ale științei și practicii economice.

Principalele domenii de cercetare științifică în care s-a manifestat Paul Bran sunt: monetar (monografia *Mecanismul monetar actual*, București, 1984; Chișinău, 1991); finanțe (*Decizia financiară și unitatea economică*, 1980); teoria valorii, inclusiv fundamentarea unei noi teorii a valoni, numită teoria valorii entropice (studiile monografice *Economia valorii*, mai multe ediții la București și Chișinău, între 1991 și 2003, o traducere în limba rusă apărută la Chișinău; *Fascinația valorii*, 1992); reforma economică - fundamentarea primului program operativ de reformă a Guvernului Petre Roman (1991) și a programului de reformă al Guvernului Valeriu Muravschi din Republica Moldova, inclusiv a unui program de privatizare a economiei naționale, axat exclusiv pe principii economice, și opus programului populist și politizat de bonizare, lansat atunci de unii specialiști de la

Chișinău. Astfel încât, Paul Bran are merite deosebite în lansarea și buna evoluție a economiei de tranziție, în special în România. Este inițiatorul, autorul și/ sau coautorul, conducătorul unor importante programe: Cercetarea terminologică a lexicului specializat din finanțe, Studiu privind modelul de dezvoltare și colaborare transfrontalieră aferent unei euroregiuni (Studiu de caz - euroregiunea Giurgiu), Consorțiul de dezvoltare și extensie rurală etc.

A elaborat și a publicat peste 10 cursuri universitare, alte vre-o 15 monografii și studii monografice, majoritatea cărora au cunoscut mai multe ediții. În ultimii ani a editat lucrări de sinteză, unele revăzute și completate, aduse la zi: *Economica valorii* (2002, 2003), *Finanțele întreprinderii. Gestionarea fenomenului micro financiar* (2003), *Comunicare financiară* (2003), *Economica activității financiare și monetare internațională* (2003), *Economie monetară* (2003) ș.a. Este autorul a peste 150 de studii și articole tipărite în reviste de specialitate din România (*Adevărul economic*, *Economica*, *Economistul*, *Raporturi de muncă*, *Tribuna economică* etc.) și de peste hotare.

O pagină aparte în biografia de profesor universitar, savant, manager și Om a lui Paul Bran revine relației sale speciale cu REPUBLICA Moldova. În 1990 este invitat pentru prima oară la Chișinău, de către Guvernul Mircea Druc, cu prelegeri și consultații vizând economia de tranziție. În 1991 este invitat din nou la Chișinău, de Guvernul Valeriu Muravschi și, în calitate de consilier guvernamental, contribuie la trasarea primilor pași ai reformei economice de la noi. În septembrie 1991 este desemnat rector al Academiei de Studii Economice din Moldova (ASEM) - prima instituție de învățământ superior de profil de la noi. Ca membru al echipei numite ad-hoc de către premierul Valeriu Muravschi, Paul Bran are o contribuție directă la introducerea leului ca valută națională în Republica Moldova. A organizat trimiterea la studii economice universitare și postuniversitare în România a tinerilor basarabeni (în special - la ASE București).

Totuși, numele lui Paul Bran se identifică în conștiința multor basarabeni cu fondarea (în septembrie 1991) și consolidarea ASEM, pentru care fapt a ajuns a fi, incontestabil *cel mai cunoscut economist român în Republica Moldova* (Dumitru Moldovanu), înscriind o pagină distinctă în istoria învățământului superior economic de la noi și, chiar, în istoria, atât de tulbură, a tranziției basarabene de la răscrucea mileniilor II și III. Împreună cu echipa pe care și-a format-o, Paul Bran a obținut și a adaptat procesului de studii câteva blocuri impozante, pe care le-a dotat cu tehnică de calcul, laboratoare etc. A fondat o bibliotecă de specialitate deosebit de bogată, aducând, în acest scop, de la București, circa 50 000 de volume. A organizat pe baze noi, conform standardelor europene, procesul de instruire și cercetare, punând accentul pe predarea, editarea de cursuri, manuale, monografii etc. în limba română. În scurt timp, ASEM a devenit o prestigioasă instituție de învățământ, o forjerie de cadre bine pregătite pentru economia națională, însă în 1994, conducerea agrariano-socialistă a Republicii Moldova, de orientare antinațională și antireformatoare, îi înscenează lui Paul Bran și anturajului său de profesori basarabeni un proces politic, forțându-l să părăsească Republica Moldova, în pofida acestei atitudini ostile, prin nimic justificată, Paul Bran a continuat să rămână un fidel prieten al Basarabiei, fapt ce poate fi confirmat și de sutele de studenți și doctoranzi ce au avut ocazia să facă studii la ASE București, sub conducerea sa, dar și de interesul său

pentru procesele economice, financiare și monetare din Republica Moldova, despre care a scris, s-a referit în mai multe rânduri.

Activitatea științifică a lui Paul Bran a fost apreciată cu Premiul Academiei Române pentru monografia *Economica valorii* (1995).

Dascăl erudit și harismatic, mult apreciat de studenți și profesori pe care i-a călăuzit, cu tact și căldură, profesorul Paul Bran va rămâne în sufletele și inimile celor care l-au cunoscut.

Dr. Vasile Șoimaru

CURRICULUMVITAE

DATE PERSONALE:

Numele și prenumele: **BRAN PAUL**

Data și locul nașterii: 13 septembrie 1940, comuna Topolog, județul Tulcea

S-a stins din viață la 26 iulie 2006, București

STUDII:

Specializare: Institutul de înalte Studii Internaționale, Geneva, Elveția (1975)

Studii absolvite: Facultatea de Finanțe-Credit, Academia de Studii Economice, București (1960-1965)

TITLURI ȘTIINȚIFICE: Doctor în economie, ASE, 1975

FUNCȚII OCUPATE:

Pe linie profesională:

In România: profesor universitar; rector ASE; președinte Asociația Generală a Economiștilor din România

în străinătate: profesor universitar; rector ASE din Republica Moldova

Pe linie administrativ- managerială:

în România: consilier guvernamental 1990-1991 pe problemele Reformei economice

în străinătate: consilier guvernamental - Guvernul Republicii Moldova

ACTIVITATE DIDACTICĂ

Cariera didactică:

profesor ASE: 1990-2006

rector ASE Chișinău: 1991- 1994

conferențiar ASE: 1978-1990

lector ASE: 1972-1978

asistent ASE: 1968-1972

preparator ASE: 1965 - 1968

Cursuri predate: Finanțele întreprinderii; Relații financiar-monetare internaționale; Economica valorii

ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ

Domenii ale activității științifice:

monetar - o noua prezentare a mecanismelor monetare naționale și internaționale pe baza noului etalon monetar - puterea de cumpărare - și a modelelor semiotice de comunicare („*Mecanismul monetar actual*”, *Editura Enciclopedică și Editura Științifică Chișinău*)

finanțe - fundamentarea procesului decizional financiar la nivel microeconomic (*Teza de doctorat și lucrarea „ Decizia financiară în unitatea economică ”, Editura Științifică și Enciclopedică*)

teoria valorii - fundamentarea unui nou concept referitor la valoarea bazată pe entropia joasă („*Economica valorii*” - mai multe variante publicate de *Editura Enciclopedică și Editura Economica - din România - și Editura Științifică - din Republica Moldova, inclusiv în limba rusa. Lucrarea „Economica valorii”, Editura Economica a obținut premiul Academiei Romane pe anul 1995*)

reforma economică - fundamentarea primului program operativ de reformă al Guvernului Petre Roman și programul de reformă al Guvernului din Republica Moldova. Contribuție directă la introducerea leului în Republica Moldova (în calitate de membru al echipei numite în acest scop de premierul Valeriu Muravschi)

ACTIVITĂȚI TUTORIALE

Conducător lucrări de diplomă:

1. Fundamentarea complexă a deciziei de creditare pe termen scurt
2. Proiectarea activității financiare la nivel de firmă
3. Finanțarea și creditarea internațională a comerțului exterior
4. Corelația dintre cursul valutar și balanța de plăți externe
5. Utilizarea tehnicilor moderne pentru acoperirea riscului valutar în operațiunile de import-export
6. Gestiunea riscului valutar
7. Plasamentul internațional de titluri ca modalitate de procurare a capitalului de lucru
8. Implicațiile zonei EURO asupra activității economice și financiar-monetare a României
9. Impactul acordurilor financiar-monetare ale României cu FMI asupra echilibrului economic intern și extern

10. Fundamentarea economică și financiară a unui proiect de re tehnologizare a întreprinderii
11. Elaborarea unui studiu de fezabilitate pe un proiect de investiții
12. Proiectarea financiară a investițiilor din societatea comercială
13. Modalități de plată. Contribuția lor la reducerea riscului valutar
14. Finanțarea și creditarea internațională a investițiilor directe
15. Metode de previziune a cursului valutar
16. Contribuția cursului valutar la realizarea echilibrului economic la nivel micro- și macroeconomic
17. Reglarea dezechilibrelor mondiale prin produsele financiar-monetare internaționale
18. Proiectarea financiară a investițiilor dintr-o instituție socială, financiară, de învățământ etc.
19. Rolul activității de investire în formarea capitalului pentru refacerea și dezvoltarea firmei
20. Contribuția costului capitalului la structurarea surselor de finanțare
21. Fundamentarea financiară a deciziilor economice din întreprindere
22. Conducerea prin bugete a activității economice
23. Modelul cursului economic; aplicații la economia României sau a altor țări
24. Prognoza cursului valutar
25. Gestionarea mecanismului de obținere a valorii.
26. Implicațiile financiare ale adaptării modelului de dezvoltare durabilă
27. Fundamentarea financiară a deciziilor de formare și dezvoltare a personalului firmei.
28. Fundamentarea financiară a deciziilor de refacere și protecție a mediului.
29. Fundamentarea financiară a formării și dezvoltării fondului de informații al firmei.
30. Implicațiile financiare ale eșecului (falimentului) firmei.
31. Comunicarea economică prin bani (intern sau internațional)
32. Influența fiscalității asupra activității economice și financiare a întreprinderii
33. Fundamentarea complexă a deciziei de creditare pe termen lung
34. Produsele bancare de finanțare a comerțului exterior
35. Instrumentele de plată internațională și contribuția lor la comunicarea economică prin bani

36. Participarea întreprinderii pe piață financiară internațională pentru formarea capitalului său de lucru
37. Contribuția firmei la fundamentarea monedei și a politicilor monetare naționale

Conducător teze de doctorat:

- 1996 - Efecte economice financiare și sociale ale investițiilor străine în România
- 1996 - Finanțarea internațională a comerțului exterior
- 1997 - Rolul ratingului în finanțarea și creditarea internațională
- 1998 - Stimularea investițiilor internaționale prin facilități financiare, valutare și vamale
- 1998 - Contribuția finanțării și creditării internaționale la dezvoltarea comerțului exterior al României
- 1998 - Mecanisme de ajustare a deficitelor balanței de plăți externe a României
- 2000 - Investițiile străine și impactul lor asupra balanței de plăți externe a României
- 2000 - Studii aprofundate în relațiile financiar valutare internaționale
- 2000 - Finanțarea și creditarea comerțului exterior al României
- 2000 - Susținerea reformei economice prin împrumuturi de ajustare structurală, necesitate și limitări într-o economie în tranziție
- 2001 - Gestiunea fluxurilor financiar-valutare ale firmei
- 2003 - Fluxurile financiare externe pentru finanțarea întreprinderilor mici și mijlocii
- 2003 - Contribuția împrumuturilor externe la echilibrarea bugetului de stat
- 2004 - Finanțarea comerțului exterior
- 2004 - Rolul sistemului bancar în finanțarea și creditarea relațiilor economice externe
- 2004 - Finanțarea internațională a întreprinderilor mici și mijlocii

Teme aplicative pentru studenții de Ia învățământul Deschis la Distanță:

Relații monetare și financiare internaționale

Gestiunea financiară a întreprinderii

ALTEACTIVITĂȚI

- Consilier guvernamental în România și în Republica Moldova 1990-1991, respectiv 1991-1994
- Consilier al Guvernului Republicii Moldova pe probleme de reforma economica și de introducerea a monedei naționale
- Participare la înființarea Academiei de Studii Economice din Republica Moldova
- Rector al Academiei de Studii Economice din Republica Moldova: 1991-1994
- încheie Memorandumul de Acord cu Banca Mondială de Reconstrucții și Dezvoltare pentru primirea statutului The World Bank Depository Library pentru Biblioteca ASEM (19 mai 1993)
- Președinte A.G.E.R. (Asociația Generală a Economiștilor din România)
- Rector al Academiei de Studii Economice București, 1996-2004

Paul Bran: cugetări

„...un economist este obligat să spună adevărul despre economie, și despre competența și moralitatea celor, care intrând în politică, gestionează și economia”.

„Guvernanții noștri vor să strângă rapid niște bani fără a-i stimula pe cei de la care îi iau”.

„Industria nu poate fi stimulată făcând politică de partid”.

„Să ne apucăm de treabă. Chiar dacă formula pare anacronică. În primul rând, trebuie să regăndim starea în care ne aflăm. Să vedem în ce zonă acționăm. Apoi, după ce analizăm posibilitățile economiei noastre, trebuie neapărat să încercăm să cucerim piețe externe pentru desfacerea produselor ei”.

„Sistemul nostru nu prevede stimularea activității economice, în primul rând, prin reducerea impozitării pe profit reinvestit”.

„Vrem economie de piață, dar piața o neglijăm. Nu putem să trăim fără piață, piața nu poate fi câștigată decât acționând. Americanii merg până la război pentru a-și câștiga piața. Noi nu putem cucerii piața decât producând bine și mult. Și formând oamenii care să impună această producție. Or, noi trimitem și azi ofertanți pe bază de simpatii politice sau algoritmi, cum înainte trimiteam pe bază de dosar”.

„Intr-o societate dezvoltată produc valori în primul rând, ramurile primare, structurate pe resursele mediului”.

„Dacă nu stimulăm producătorul, din orice domeniu, valoarea - ce crește sau scade în circuitul economic - se risipește. O gestiune corectă o înmulțește”.

„Avem obiceiul să ne batem joc de prezent, negând complet trecutul și uitând viitorul”.

„Instituțiile guvernamentale, economice și de învățământ în România și, în mod deosebit, Academia de Studii Economice din București, vor fi alături de instituția dumneavoastră. Eu, ca rector fondator, voi avea sentimentul permanent de dragoste pentru studenții și profesorii Academiei de Studii Economice din Moldova și voi fi fericit atunci când veștile sosite din Chișinău vor fi bune și când prestigiul instituției va înregistra noi aprecieri pentru calitatea pregătirii profesionale și pentru moralitatea acelor de conducere”.

„Sunt sigur, că Academia de Studii Economice din Moldova va dăinui peste timp pentru că în temelie sa am zidit o parte din sufletul meu și al colaboratorilor mei apropiați”.

Impresii și gânduri colegiale despre Rectorul Paul Bran

„A știut că, pentru a reuși, trebuie să investească în oameni și echipamente. A promovat munca în echipă, domnia sa muncind cât o echipă” **Ion Gh. Roșea**

„...a pus o piatră de temelie la apropierea dintre românii de dincolo de Prut și noi. Instituțiile, îndeosebi cele școlare, se știe că sunt fundamentale în realizarea unor legături trainice între oameni și state” **Petre Roman**

„Deschizător de drumuri în acest timp al marilor schimbări, al deciziilor majore privind destinele A.S.E., al restructurării din temelii a învățământului economic din România. Profesorul Bran este un creator de școală” **Nicolae Dardac**

„Aptitudinile sale organizatorice, dublate de extraordinara sa inteligență, putere de muncă și spirit gospodăresc, au fost elementele ce i-au permis, în calitate de Rector, să obțină rezultatele care, fără îndoială, îl poziționează printre Rectorii merituoși ai Academiei de Studii Economice” **Viorel Petrescu**

„A fost și este preocupat pentru transmiterea unor informații moderne și pertinente studenților. Cred că a fost, în principal, preocupat de ridicarea prestigiului Academiei de Studii Economice. Această idee l-a determinat să inițieze demersul amplificării colaborărilor internaționale, a dezvoltării învățământului economic de calitate în mai multe centre teritoriale (din Piatra Neamț până la Giurgiu și din Deva până la Tulcea), cu diversificarea serviciilor de învățământ oferite și cu crearea suporturilor logistice corespunzătoare” **Constantin Antonescu**

.Dascălul Paul Bran trăiește în acte și fapte de înaltă spiritualitate academică, muncește alături de cei motivați și talentați, construiește vise pe care le transmite în bunuri economice utile pentru toți și se hrănește din amintirile în care a crezut și a sperat. " **Constantin Popescu**

„În tot ceea ce făcea se detașa prin seriozitate și eficiență. Nu ne era greu să remarcăm calitățile de bun organizator și vocația de leadership pe care le-a valorificat din plin în anii care au urmat. Fără teama de a greși pot spune că pentru mulți dintre noi a constituit un model de comportament și profesionalism.

Sunt oameni care lasă urme vizibile pe unde trec. Neîndoielnic, Profesorul Paul Branșe înscrie în categoria acestora" **Ion Plumb**

„Pe lângă calitățile sale profesionale, morale, umane, profesorul Paul Bran are un simț al umorului care întotdeauna, în orice context, a reușit să destindă atmosfera. Sunt numeroase „poantele” pe care domnul Bran le strecura în discursul său la deschiderea anului universitar în prezența personalităților invitate” **Pavel Năstase**

„Spre deosebire de alți reprezentanți ai domeniului, profesorul Paul Bran a înțeles foarte bine postulatul care spune că „pentru a fi economist, nu este suficient să fii economist”. Și, în acest spirit, a încurajat și a susținut o formare cât mai complexă a studenților noștri, cultura economică însemnând mai mult de cât cursuri pur economice. Din păcate, nu toată lumea a înțeles acest lucru. ” **Silviu Neguț**

„Indiferent de pozițiile didactice și manageriale deținute în timp, s-a dovedit a fi un minunat coleg care întruchipează cele mai frumoase trăsături umane. Un familist desăvârșit, foarte corect, respectuos și atent în relațiile cu cei din jur, cinstii și de o modestie impresionantă, posesor al unui umor tonifiant, al unui simț al echilibrului ieșit din comun, de un calm proverbial, întotdeauna promotor al dialogului constructiv ” **Iacob Cătoiu**

„Dăruirea lui nonșalantă pentru tinerețe a fost fermentul ce a transformat convenția întâlnirilor în nevoia comunicării, până s-a ajuns la confortul ideilor împărtășite Fiind genetic tolerant cu întâmplarea, mucalit cu ieșitul din rând și drastic cu cel care trișează, Paul Bran a avut parte de sentimente vijelioase și de speranțe sacadate. ... A fost mereu mai repede cu gândul decât a reușit să sperie cu fapta. Paul Bran este pentru noi cavalerul generos, chiar și în discreție ” **Dinu Marin**

„A promovat valori noi, nemaiîntâlnite până atunci în societatea noastră, supusă unor transformări radicale - cele de formare a unui stat nou”. **Grigore Belostecnic**

„Paul Bran a susținut mereu că informația este esențială pentru dezvoltarea societăților evolute în plan politic, economic, social și spiritual. Exercițarea

drepturilor cetățenești presupune asumarea unor responsabilități sporite și implicarea în procese decizionale complexe, lucru imposibil de realizat fără o bună disponibilizare a informațiilor. Rolul bibliotecilor în aceste condiții se modifică substanțial.

Colecțiile de publicații ale bibliotecii au fost întotdeauna văzute de Paul Bran drept „ inima bibliotecii” - punct de vedere care va supraviețui, fără îndoială, și în viitor.” **Silvia Ghinculov**

„...numele lui Paul Bran se identifică în conștiința multor basarabeni cu fondarea și consolidarea ASEM, pentru care fapt a ajuns a fi, incontestabil, cel mai cunoscut economist român în R. Moldova, înscriind o pagină distinctă în istoria învățământului superior economic de la noi și chiar în istoria, atât de tulbură, a tranziției basarabene de la răscrucea mileniilor II și III”. **Vasile Șoimii ru**

”In viața și activitatea marilor economiști întâlnim multe paradoxuri și lucruri neașteptate. Așa se întâmplă și cu profesorul Paul Bran, care fiind un specialist bine cunoscut în domeniul finanțelor cel mai mare aport la dezvoltarea științei îl aduce în domeniul economiei politice prin lucrarea sa *Economia valorii...* Economia valorii pune în dezbatere o problemă ce constituie nucleul științei economice, „nodul gordian”, complicatul proces de obținere a valorii. Aprofundând unele linii de subiect ale operei lui N. Georgescu- roegen, profesorul Paul Bran fundamentează o nouă teorie a valorii, numită teoria valorii entropice. ...în noua teorie a profesorului Paul Bran în procesul de producție, ca element de bază este introdusă și natura, dimensiune ignorată din motive politice sau ideologice de alte doctrine” **Dumitru Moldovanu**

„ „Dupăpîine, cel mai important lucru este școala”, afirmă Danton. Paul Bran a fost un pedagog desăvârșit și a primit cu inima și cu cugetul acest concept al marelui francez” **Gheoghe Reabțov**

„... a plecat de bună voie din comoditatea Bucureștiului în Basarabia, la Chișinău, și a creat inelul lipsă al viitoarei reuniri - școala de economie și sociologie basarabeană” **Andrei Vartic**

„Nu era un visător, deși era un romantic magnific, cum se spune despre cei care pun binele națiunii înaintea binelui lor. Cunoștea perfect relațiile economice românești, inclusiv fluxurile și refluxurile financiare, și ne învăța că numai economia care se sprijină pe starea reală a lumii, pe resursele naturale și valorile umane proprii, puse pe piciorul competiției și a stimulării competiției va face posibilă reunirea Basarabiei cu România și „ numai astfel ”,va fi posibilă transformarea României într-o mare putere politică și economică. Anume el, Paul Bran, ne învăța că România poate să devină a șaptea economie a Europei, așa cum este proiectată d.g. I, resursele sale umane și naturale ”. **Andrei Vartic**

* .[:.]

I K ^ Țy H ^ 0 s S
I nit» IATVM iTitiTitel r

ȘCOALA ȘI ȘTIINȚA ECONOMIEI

Eliberat de plăcerile periculoase ale muncii administrative, am avut posibilitatea să mă reîntâlnesc, din perspectiva cercetării, cu două subiecte pe care realitatea internă și internațională le aduce în prim plan cu insistență: **școala și știința economiei**.

Recitind, cu răgazul zilelor de vară, o recentă carte a lui Peter F. Drucker, *Realitățile lumii de mâine*, am găsit suportul final pentru a-mi spune părerea în legătură cu schimbările ce se impun în ambele domenii. Din această lucrare rezultă că în întreaga lume se conturează o **disfuncționalitate** între *nivelul la care se află în prezent atât știința economiei, cât și procesul educativ* care asigură formarea profesiei de economist și cultura economică atât de necesară tuturor profesiilor și populației, în general și cerințele sporite ale societății actuale, dar, mai cu seamă, ale societății viitoare!

Cine și ce determină această disfuncționalitate?

Nimeni altcineva decât *dinamica schimbărilor din societatea omenească și din mediul natural înconjurător*, dar și *dorința noastră de a trece în zonă atât de atrăgătoare a societății bazate pe cunoaștere*. Orice salt spre o nouă formă de organizare socială a **zdruncinat tradițiile**, punând în discuție paradigmele științei, dar și rolul și conținutul procesului de educație. Și este firească această condiționare între știință și școală! Școala pregătește, prin educarea studenților, schimbarea paradigmelor științei și tot ea introduce noile paradigme în profesiile oamenilor și, mai departe, le organizează comportamentul în activitatea economică și în trăirea socială!

În pregătirea societății pentru trecerea la organizarea bazată pe cunoaștere, sau la societatea informațională, un rol dominant revine școlii și științei economiei. „*Odată rudă săracă a învățământului superior, luat în zeflemea de cele mai respectabile instituții, învățământul economic a cunoscut în această perioadă o creștere notabilă în întreaga lume, iar facultatea de studii economice a devenit cea mai mare facultate separată în multe universități importante*”, remarca P.F. Drucker.

Și în țara noastră lucrurile au stat și încă stau la fel. Un fenomen de **contra-cultură economică** însoțea profesia și școala de economie. Dacă literatura perioadei anterioare anului 1989 avea nevoie de un personaj negativ, atunci precis el era contabil! Iar școala economică era, din multe puncte de vedere (ca număr de studenți, ca finanțare etc.) în umbra învățământului tehnic, în special. Și profesia de economist urma acest statut de *planul doi* pe care îl avea școala superioară de economie.

Lucrurile au intrat într-un fâgaș nou de evoluție după schimbările radicale care au urmat anului 1989. Profesia de economist a penetrat **zidul separator al profesiunilor dominante** până atunci și și-a făcut loc, încet dar sigur, spre podium! Zorile unei economii deschise spre legile pieței au adus zone noi și performante pentru profesia de economist, dar și pentru școala superioară de economie. Publicul școlar, direct sau sub influența părinților, a sesizat aceste perspective și a devenit un client în creștere pentru serviciile universitare oferite de facultatea de studii economice.

Această schimbare de opinie, în pofida păstrării unor forme destul de violente ale *contra-culturii economice*, este foarte frumos redată de P.F. Drucker: „*In urma cu patruzeci de ani, ... , mediul oamenilor de afaceri încă mai era privit cu serioase rețineri de „intelectualii” de pretutindeni. Chiar și în Statele Unite, cei mai buni absolvenți din învățământul superior strâmbau din nas când li se ofereau locuri de muncă în domeniul economic, preferând în schimb funcțiile guvernamentale sau posturile universitare. Însă astăzi cadoul pe care bunicile îl fac nepoților la terminarea liceului nu mai este Biblia, ci cartea de economie (s.n.) cu cel mai mare succes de piață*”.

Preluând din mers conținutul științific și curricula școlilor din Europa de Vest și păstrând o parte din experiența noastră, școala superioară economică a depășit cu bine șocul schimbărilor. Ea s-a dezvoltat atât pe baza locurilor finanțate de la buget, dar, mai cu seamă, pe baza locurilor cu taxă, atât în învățământul de stat, cât și în cel privat! Orientarea cererii spre școala de economie nu a impresionat administrația de stat.

Este adevărat ca în multe cazuri, dezvoltarea serviciilor universitare de economie a fost afectată de *boala creșterii*. Calitatea acestor servicii nu a fost un obiectiv prioritar pentru unii dintre managerii universităților de stat sau private! Cu tot acest risc, înclinația absolvenților de liceu spre învățământul superior economic a crescut foarte mult, trendul crescător al studenților la studii economice rămânând nealterat de o bună perioadă de timp. La acest interes contribuie, în mod hotărâtor, și piața profesiilor, aceasta oferind o gamă din ce în ce mai diversificată și în creștere de locuri de muncă, atât în economia noastră, cât și în străinătate.

De ce este necesară o dezvoltare atât de dinamică a învățământului superior, în general, și a celui economic, în special?

„*Educația*, spune P.F. Drucker, *alimentează economia și modelează societatea. Dar nu își poate îndeplini aceste funcții decât prin intermediul „produsului” sau, care este persoana instruită (s.n.). O astfel de persoană are tot ce îi trebuie atât pentru a ști să își aleagă un mod de viață, cât și pentru a-și câștiga existența*.”

Aceste două **drepturi** nu pot să nu aparțină cât mai multora dintre noi! În singura noastră existență pe acest pământ trebuie să ne oferim binefacerile școlii de toate gradele, și, de ce nu, ale școlii superioare. Multe țări au ajuns la înțelepciunea transformării treptate a învățământului superior în **învățământ de masă!**

Dar dezvoltarea învățământului superior nu este cerută doar de asigurarea acestui drept la educație. Ea este cerută chiar de societate și de mersul său mai departe.

Să ne explicăm!

Atât societatea actuală, dar mai cu seamă societatea viitoare bazată pe cunoaștere (societatea informațională, cum este definită de mai multe surse) sunt puse în fața unui blocaj periculos: **analfabetismul informațional!**

Societatea omenească a concentrat, prin creativitatea științei, prin inovația tehnicii, accesul la resursele de care avem nevoie pentru existența în conținutul abstract al informației! Ca să putem deschide lacătul la comoara care stă în spatele unei formule, al unui principiu, al unui concept sau definiție, al unei tehnologii, al unui model etc.

trebuie să fim la nivelul celui care a transformat semnalele din mediul natural, din societate, din economie, din trăirea noastră biologică etc. **în informație!**

Altfel, rămânem în afara societății viitoare și ca existență biologică, și ca existență socială, și ca existență economică, în mod deosebit! De la activitatea economică la cea din familie, de la procesul educațional la petrecerea timpului liber, toate cer un om instruit care să poată utiliza aparatura și tehnologia din ce în ce mai complexă, să se comporte în conformitate cu restricțiile și facilitățile ce sunt *ascunse* în conținutul informației.

Consumarea acestei informații pentru a fi transformată în cunoaștere și, mai departe, în comportament are nevoie de *un stomac* adecvat care nu este altceva decât creierul uman. Formarea și pregătirea *acestui stomac special* revine, cu precădere școlii, cu toate formele sale de servicii educaționale. Iar *comanda de servicii educaționale* este de o amploare deosebită. Dacă *producția de informații* este asigurată de un număr restrâns de oameni de știință, consumarea acestor informații presupune *instruirea întregii populații!*

Domeniul economic este beneficiarul unor informații complexe, informații care generalizează principiile, legile, conceptele, modelele obținerii și gestionării valorii; prin conținutul lor, informațiile economice subordonează toate celelalte activități angajate în activitatea de producție, consum, schimb, repartiție! **De aici decurg importanța profesiei de economist, trendul crescător al școlii superioare economice, precum și responsabilitatea sporită a științei despre economie.**

Spre școala superioară de economie se îndreaptă anual cel puțin 35000-40000 de absolvenți de liceu, pentru formarea inițială sau absolvenți de facultate pentru a doua profesie, circa 10000 de absolvenți pentru cursurile de mașter, alți 10000-15000 de absolvenți pentru cursurile postuniversitare, doctorat, completare de cunoștințe etc. Necesitatea unei instruiți economice pragmatice a dus la formarea unor forme de instruire la nivelul firmelor și instituțiilor importante, educația economică ieșind parțial din zona universitară.

La toate aceste solicitări va trebui să adăugăm și solicitările tot mai numeroase venite din partea marelui public pentru a-și forma elementele de bază ale unei educații economice necesare înțelegerii fluxului tot mai numeros de informații cu conținut economic care vine spre el din partea administrației, puterii legislative, presă etc.

Având în față această *piață a serviciilor universitare de economie*, școala superioară are datoria de a o onora la un nivel calitativ deosebit și cu grijă de a realiza servicii adecvate diferitelor segmente ale cererii.

Ce trebuie să facem în perspectiva imediată?

Procesul de învățământ superior de economie are nevoie, după părerea noastră, de cel puțin trei **restructurări de conținut:**

1. Restructurarea fondului științific pe care știința economiei îl asigură procesului de instruire, restructurare cerută de realitatea economică, socială și ecologică aflată în schimbare rapidă;

2. Restructurarea managementului universitar pentru a reflecta cerințele unei universități antreprenoriale confruntate cu probleme mult mai complexe decât instituția universitară clasică;

3. Restructurarea procesului de predare și de învățare sub imboldul inovațiilor în tehnologia didactică și de comunicare, în general.

Știința economiei, aflată, după multe opinii, mult în urma suratelor sale din alte domenii (se pare că a rămas *soră cu mecanica*, remarcă onorantă în secolul XIX), caută să ofere explicații fenomenelor economice prin sinteza unor modele, dar și soluții prin conturarea unor programe și politici economice. Dar problema majoră a științei economiei nu este, în primul rând, *caracterul temporar al* multor modele și politici, ci faptul că știința care ne fundamentează educația și profesia nu are, după cum remarcă același P. F. Drucker, **un principiu unificator!**

Vom încerca, într-un eseu viitor, să demonstrăm că este posibilă sinteza unui asemenea principiu unificator care să devină un suport științific pentru întregul fond teoretic privind fenomenul economic.

Managementul universitar este, după părerea noastră, zona celor mai frecvente schimbări. Sub presiunea *resurselor financiare limitate* sau, mai grav, a necesității *de a face ceva*, se găsesc soluții rapide de modificare a curriculei universitare, a formelor serviciilor universitare sau a duratei studiului universitar.

Ebine, erău?!

Istoria noastră este plină de aceste experimente care și-au dovedit ineficiența, dar și rolul negativ în formarea a generații întregi de specialiști. De fiecare dată am găsit soluția salvatoare în tradiția bogată a școlii superioare românești!

În prezent, ne aflăm în fața unor decizii care vizează managementul universitar sub aspectul duratei de studiu universitar și al constituirii de consorții universitare. Baza legislativă fiind adoptată de parlament, rămâne ca lumea academică să fie cea care, cu maximă responsabilitate, să găsească cele mai adecvate forme pentru diferitele domenii ale școlii superioare. În privința școlii superioare de economie, vom propune spre dezbateră un program de armonizare care să răspundă cât mai bine rolului major al școlii noastre în societatea viitoare.

În sfârșit, a treia restructurare vizează **procesul de predare și învățare**. Acest proces se află sub influența a două provocări aduse de prezent și care se vor amplifica în societatea viitoare bazată pe cunoaștere:

- dezvoltarea, diversificarea și creșterea complexității fondului de cunoștințe științifice și tehnice care intră în *hardul și în softul* profesiei de economist;

- accentuarea rolului procesului de studiu individual în formarea profesiei, cu efecte directe și majore în mecanismul derulării predării, învățării și examinării de tip universitar și postuniversitar.

Răspunsul la aceste provocări nu poate fi găsit decât în mică măsură prin modificări de suprafață în managementul universitar. Va fi nevoie de o regândire radicală a mecanismelor intime ale actului didactic și a procedurilor pedagogice, cu sprijinul inovațiilor tehnice și tehnologice din zona comunicării și a informaticii. Universitatea clasică se va transforma, în mare parte, într-un **campus virtual**, ca principala formă de

livrare a serviciilor universitare către clienții din ce în ce mai diferiți, ca vârstă, ca profesie, ca nivel de pregătire etc.

Și învățământul superior economic va trebui să urmeze această cale, cu atât mai mult cu cât serviciile universitare de economie din majoritatea universităților occidentale au trecut în forță la acest mod de prestare a formării, dezvoltării și perfecționării profesiei în domeniul economiei. Pe baza unui început relativ bun făcut la Academia de Studii Economice cu doi ani în urmă, vom încerca să sensibilizăm corpul profesoral, studenții și conducerea școlii superioare de economie să dezvolte baza tehnică, științifică, didactică și pedagogică cerută de funcționarea *Campusului virtual*.

Acest prim eseu este începutul unei acțiuni pe care Colegiul Academic, Comisie a Senatului ASE o deschide pentru a da posibilitatea celor ce suntem în interiorul profesiei și școlii de economie să ne spunem punctul de vedere și să contribuim la găsirea unor soluții care să favorizeze educația în domeniul respectiv și, prin ea, mersul economiei și societății românești.

Prof. Dr. Paul Bran,
Președintele Colegiului Academic al Senatului ASE

București,
Septembrie 2004

Eseul II.

ARMONIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIORECONOMIC CU CERINȚELE UNIUNII EUROPENE

Recent, Parlamentul României a adoptat două legi care privesc învățământul superior din țara noastră (*Legea consorțiilor universitare*, nr. 287 din 24 iunie 2004 și *Legea privind organizarea studiilor universitare*, nr. 288 din 24 iunie 2004). Motivația acestor legi vizează, în principal, armonizarea învățământului superior din România cu principiile convenite la reuniunile europene de la Bologna și Berlin, principii puse în fața universităților din Uniunea Europeană și a țărilor ce asced spre zona respectivă.

În majoritatea țărilor europene aceste principii au determinat numeroase reacții pro și contra din partea conducerii instituțiilor de învățământ superior, a profesorilor și a studenților. Și în România aceste principii au determinat numeroase luări de poziție, în special, în cadrul Consiliului Național al Rectorilor. Unele din aceste observații și-au găsit reflectarea în legile amintite, altele nu.

De aceea, transpunerea în practică a acestor legi va trebui făcută cu multă atenție, fiind în joc școala superioară românească, în general, formarea de specialiști compatibili cu cerințele societății viitoare și competitivi cu absolvenții similari din țările europene. De asemenea, aplicarea *Legii privind organizarea studiilor universitare* poate afecta

direct învățământul superior economic și formarea de specialiști în gestionarea economiei naționale, având în vedere că alte domenii au fost exonerate de la reducerea studiilor la nivelul minim de trei ani! (Vezi *Ari. 4, al. 3*).

Stabilirea concretă a duratei studiilor trebuie să fie rodul unei analize atente făcută de cei care lucrează direct în învățământul superior și a celor cu responsabilități și rezultate notabile în meserie formată prin școala superioară.

În această analiză trebuie să se pornească, *în primul rând*, de la cerințele procesului de învățare, proces care are legile sale și presupune un timp rezonabil de asimilare a cunoștințelor, dar și a deprinderilor cerute de fiecare profesie în parte, inclusiv de profesia de economist.

In al doilea rând, analiza în cauză și decizia finală de stabilire a duratei ciclurilor de studii trebuie să aibă în vedere nivelul de pregătire a elevilor care acced spre învățământul superior, precum și stocul de cultură din societatea românească, stoc inferior situației din multe țări europene.

In al treilea rând, nu trebuie să trecem cu vederea tradiția românească de organizare a școlii superioare și reacția pieței forței de muncă din România, ambele favorabile unei durate de cel puțin patru ani. Să nu uităm tristul episod al reducerii învățământului liceal la 10 ani sub impulsul unor influente străine și, de asemenea, să nu punem în prim plan rațiuni de ordin financiar determinate de reducerea cu un an a studiilor!

In al patrulea rând, cu referire directă la învățământul superior economic, în abordarea deciziei privind durata primului ciclu trebuie să se aibă în vedere creșterea complexității și importanței profesiei de economist odată cu dezvoltarea fondului de cunoștințe necesare și a rolului hotărâtor al gestionării economiei naționale. Emiterea unor păreri după care profesia de economist ar fi facilă în privința fondului de cunoștințe este o prelungire îngrijorătoare și nefondată a modului în care învățământul superior economic și profesie pe care o realiza erau tratate înainte de 1989!

In sfârșit, decizia de stabilire a duratei studiilor trebuie corelată cu unele restricții cuprinse în legea în cauză. Astfel, în art. nr. 4, al. 7 se solicita, în cadrul studiilor universitare de licență, efectuarea obligatorie a unor stagii de practică, iar art. 8, al. 3 cere ca pe parcursul celor două cicluri, studii universitare de licență și studiile universitare de masterat, să se obțină cel puțin 300 de credite de studiu transferabile.

O consecință firească a ultimei cerințe *duce la obligativitatea unui mașter de doi ani* pentru facultățile care vor fi stabilite a avea un prim ciclu de trei ani! Efortul financiar al cursanților va fi foarte mare, finanțarea mașterului de la bugetul de stat fiind limitată la maximum 50% dintre absolvenții primului ciclu, fapt care va crea dificultăți solicitanților din familiile fără posibilități financiare.

Având în vedere toate aceste aspecte, cu un pronunțat rol fundamental pentru viitorul învățământului superior economic și al profesiei de economist (inclusiv profesia de specialist în administrație publică), Asociația Generală a Economistilor din România propune realizarea unei dezbateri de idei și programe în legătură cu aplicarea *Legii privind organizarea studiilor universitare* în școala superioară economică, dezbateri care să contureze un punct de vedere bine fundamentat în perspectiva viitoarei reuniuni a

Consiliului Național al Rectorilor care, conform art. 1, al. 3, va face propunerea de durate de studiu pe domenii și specializări.

Pentru desfășurarea dezbaterii respective, vă propun un număr de **probleme fundamentale** care ar putea fi dezvoltate și argumentate de Dumneavoastră, precum și un proiect de **program de armonizare a învățământului superior economic cu cerințele Uniunii Europene**. Ambele propuneri sunt doar orientative, fiind posibile perfecționări care ar contribui la fundamentarea unei organizări flexibile și favorabile viitorului complex al activității economice și al economiei românești, în ansamblul sau.

PROBLEME FUNDAMENTALE

1. Condițiile actuale de pregătire a elevilor în licee cu nivele diferite de dotare și exigență, stocul general de cultură al populației, în general și al populației școlare, în special (stoc aflat sub cel din majoritatea țărilor membre în Uniunea Europeană), creșterea complexității profesiei de economist și a fondului de cunoștințe necesare formării acestei profesii sunt argumente pentru păstrarea duratei de **patru ani** pentru ciclul **I** sau, în cel mai rău caz, reducerea acestei durate la 3,5 ani;

2. Includerea în planul de învățământ, pe lângă practica din fiecare an de studiu, a unui stagiu final de practică înainte de licență de 0,5 ani (vezi proiectul de *Program de armonizare* redat mai jos). Acest semestru de practică ar urma să fie folosit de absolvent pentru finalizarea lucrării de diplomă, găsirea unui viitor loc de muncă și nu ar necesita finanțare de la buget. De asemenea, perioada respectivă nu ar fi evaluată cu credite de studiu transferabile;

3. Dezvoltarea curriculei de studiu cu mai multe posibilități de alegere de discipline opționale și facultative. De asemenea, credem ca este necesară introducerea posibilității de a înlocui, în fiecare semestru, o disciplină obligatorie sau opțională cu două discipline facultative, studentul având astfel o facilitate nouă de a-și forma numărul de credite de studiu transferabile conform capacităților proprii;

4. Introducerea treptată a formei *online* de învățare și verificare a cunoștințelor. Acest procedeu poate fi aplicat, pentru început, disciplinelor facultative din planul de învățământ sau care să completeze numărul de credite de studiu transferabile și unor părți, capitole din disciplinele obligatorii sau opționale, reducându-se, astfel, numărul de ore pe săptămână;

5. Dezvoltarea învățământului virtual (la distanță) pentru toate tipurile de servicii universitare din cele trei cicluri de studiu (licența, mașter, doctorat), precum și pentru formarea permanentă prin cursuri postuniversitare, completări de cunoștințe, recalificări, concursuri profesionale etc). În acest sens, se impun cooperări între universități, cooperarea cu posturi de radio și televiziune, furnizori de soft etc;

6. Implicarea facultăților cu profil economic și de administrație publică, direct sau prin asociere cu școli specializate în problematică practică a firmelor, pentru rezolvarea aspectelor concrete ale economiei prin servicii de tip *incubator de afaceri, școli de management aplicativ, asistență și participare directă la actele de decizie din firme etc*;

7. Luarea în considerare în mod serios și responsabil a concurenței în zona serviciilor universitare ce vine din partea instituțiilor similare din Uniunea Europeană și adoptarea rapidă și calitativă a noilor procedee, instrumente și metode specifice serviciilor universitare occidentale. De asemenea, se impune cooperarea pe picior de egalitate cu universități din spațiul european și american pentru realizarea de programe de studiu, de programe de mașter și de facultăți în zona domeniului economic și de administrație publică;

8. Deschiderea școlii economice superioare spre activitatea de cercetare științifică pe plan național și internațional cu o intensitate sporită prin metode noi de finanțare, salarizare și normare în cadrul sarcinilor ce revin personalului didactic;

9. Aducerea în procesul de instruire a teoriei și practicii economice și de administrație publică din Uniunea Europeană și din spațiul nord american, concomitent cu contribuțiile proprii și cu accentuarea cunoașterii și respectării economiei naționale. Credem că se impune dezvoltarea teoriei privind proprietatea și rolul său în managementul micro- și macroeconomic și în problematica socială;

10. Regândirea modului de formare a corpului profesoral din universitățile și facultățile cu profil economic și de administrație publică prin reluarea documentării în realitatea economică din țară noastră, prin instituirea unor programe naționale de pregătire postuniversitară obligatorii de tip mașter, unde să se parcurgă atât discipline de specialitate, cât și cele de pedagogie și de informatică. De asemenea, trebuie continuată acțiunea de impunere a unei salarizări rezonabile pentru toate funcțiile didactice și a întregului personal ce lucrează în mediul universitar.

Proiect

PROGRAM

de armonizare a învățământului superior economic cu cerințele Uniunii Europene

L Variante de lucru

Principiile de bază care ordonează derularea învățământului superior în Uniunea Europeană, și care au stat la baza recentelor legi adoptate de Parlamentul României, trebuie adaptate pentru învățământul superior economic cu luarea în considerare a experienței acumulate, a specificului și a stocului de cultură de care dispune publicul școlar, de posibilitățile financiare reduse ale studenților, cursanților și ale familiilor acestora.

În acest sens propunem luarea în discuție a următoarelor variante privind durata studiilor pentru formarea inițială (învățământ universitar de lungă durată):

Varianta 1. Păstrarea duratei de 4 ani, cu licență în luna septembrie;

Varianta 2. Reducerea duratei de studiu efectiv la 3,5 ani la care se adaugă un stagiu de practică post-facultate de 0,5 ani, după care are loc licența, tot în luna septembrie.

Varianta cu trei ani o excludem din start, ea având numeroase efecte negative asupra procesului de învățământ și asupra profesiei de economist.

În privința învățământului universitar de scurtă durată (colegiu universitar), credem că se poate transforma în învățământ tip facultate, la nivelul adoptat pentru cel actual de lungă durată (4 sau 3,5 ani), specializările actuale fiind cerute de piață.

II. Domeniile și specializările de referință

Realizarea noii organizări trebuie să beneficieze și de o stabilizare a domeniilor de bază și a specializărilor specifice școlii superioare economice. Folosind experiența Academiei de Studii Economice din București propunem următoarele domenii și specializări care și-au dovedit corespondența cu cerințele pieței:

DOMENIUL (Specializare largă)	SPECIALIZĂRILE DE REFERINȚĂ (actuale)
1. Economie națională	Economie generală (economics) Administrarea afacerilor Educație și comunicare economică Economie agro-alimentară Economia mediului
2. Statistică și cibernetică economică	Statistică și previziune economică Cibernetică economică Economie matematică
3. Finanțe-bănci	Finanțe-bănci Finanțe-bănci în limbi străine
4. Contabilitate	Contabilitate și informatică de gestiune
5. Economie internațională	Relații economice internaționale Economie europeană
6. Management	Managementul firmei Managementul administrației publice Managementul firmei în limbi străine
7. Comerț-Marketing	Comercializarea mărfurilor Marketing Turism (comercializarea serviciilor) Managementul calității bunurilor
8. Informatică economică	Informatică economică

Dacă lista domeniilor mi se pare suficientă pentru acoperirea profesiei de economist și specialist în administrație publică, cea a specializărilor de referință poate fi supusă unor schimbări fie în sensul reducerii, fie al diversificării în funcție de modificarea cerințelor pieței.

III. Planul de învățământ (curricula)

Conturarea viitoarelor planuri de învățământ credem că trebuie să aibă în vedere următoarele principii fundamentale:

- Fiecare domeniu (specializare largă) va asigura o **disciplină obligatorie** de 1 semestru pentru toate celelalte domenii. Catedra și facultatea care gestionează domeniul vor stabili care este disciplina respectivă. Pentru disciplina care coincide cu propriul domeniu, ca și pentru cea de Economie, se acordă 2 semestre. Exemplificăm o asemenea posibilitate:

DOMENIUL	DISCIPLINA	Nr. de semestre
1. Economie națională	Economie I și II	2 semestre
2. Statistică și cibernetică economică	Statistică sau Previziune	1 semestru
3. Finanțe-bănci	Finanțe publice sau Monedă Contabilitate fundamentală	1 „
4. Contabilitate		1 „
5. Economie internațională	Relații economice internaționale sau Economie europeană	1 „
6. Management	Management fundamental	
7. Comerț-Marketing	Comerț-Marketing	1 „
8. Informatică economică	Informatică economică sau de gestiune	1 „

- în planul de studiu se vor cuprinde și **alte discipline cu caracter obligatoriu**. *Matematica*, cu 2 semestre; *Educație fizică*, cu 2 semestre, *Limba străină*, cu 3 semestre la majoritatea facultăților. La facultățile R.E.I., S.E.L.S., Comerț, Marketing, acest regim se aplică pentru a doua limbă străină, prima fiind cuprinsă la disciplinele opționale, *Practică*, în fiecare an de studiu, cu colocviu la sfârșit de an;

- Grupele disciplinelor **opționale** vor cuprinde:

a. *Grupa I* va fi repartizată pentru 3 semestre disciplinelor de limbă străină. Apoi, pentru celelalte semestre, grupa I va cuprinde discipline de specialitate, cu posibilitatea de alegere a unei discipline dintre 2-3 discipline oferite;

b. *Grupa II* va fi alocată, pentru 2-3 semestre disciplinelor cu caracter general și apoi disciplinelor de specializare, cu posibilitatea de alegere a unei discipline dintre 2-3 discipline oferite.

- Grupa disciplinelor **facultative** este reprezentată de maximum 2 discipline pe semestru. O extindere a acestui număr este limitată de restricțiile financiare, de spațiu sau de numărul cadrelor didactice. Se poate depăși această limită odată cu crearea condițiilor pentru realizarea cursurilor on-line. Disciplinele facultative pot fi cu caracter general sau

de specialitate. Propunem două utilizări pentru disciplinele facultative: /. *Ele pot înlocui o disciplină obligatorie sau opțională* (două facultative pentru o disciplină obligatorie sau opțională, cu excepția celor de Economie sau care dau specializarea de bază a domeniului) și *2 prin numărul de credite de care dispun, disciplinele facultative pot să completeze numărul de credite adus de disciplinele obligatorii și facultative*, acestea din urmă asigurând cele 30 credite pe semestru prevăzute de regulamentul creditelor transferabile.

Pe total, Planul de studiu cuprinde:

- **4 discipline obligatorii pe semestru în toți anii de studiu (2 discipline cu 4 ore pe săptămână și 2 cu 3 ore), practica cu 2 ore pe săptămână în anul I și 4 ore în ceilalți ani, Educația fizică 2 semestre în anul I, cu 2 ore pe săptămână. Disciplinele obligatorii sunt evaluate astfel:** disciplinele cu 4 ore pe săptămână (două) vor beneficia de 5 credite, în semestrele anului I și 6 credite, în celelalte semestre, iar celelalte două, de câte 5 credite în toate semestrele. Practica este evaluată cu 2 credite pe an; la fel și Educația fizică;

- **2 discipline opționale, cu 2 ore pe săptămână, timp de 3 semestre, pentru limba străină și 3 ore pentru celelalte discipline opționale.** Aceste discipline vor beneficia de câte 4 credite pe semestru;

- **2 discipline facultative a câte o oră pe săptămână fiecare.** Fiecare disciplină facultativă este evaluată cu 3 credite transferabile.

Așa cum am arătat mai sus, disciplinele obligatorii și cele opționale asigură cifra de 30 credite transferabile pe semestru. Creditele transferabile de la disciplinele facultative sunt peste norma cerută de Regulamentul creditelor transferabile și pot avea utilizarea redată mai jos (punctul IV din Program).

Folosind aceste principii la întocmirea curriculei pentru școală superioară de economie și de administrație publică se asigură următoarea ofertă de discipline și posibilitate de alegere:

Durata studiilor	Oferta de discipline	Alegerea efectivă	Diferența față de studiile de 4 ani
4 ani	106	58/74	-
3,5 ani	93	51/65	-7/9
3 ani	80	44/56	-14/18

Este clar că reducerea duratei de studiu la 3 ani scoate din oferta actuală 26 de discipline (de la 106 la 80), iar studentul care face alegerea efectivă de 44-56 de discipline pierde conținutul a 14-18 discipline.

Mai mult, prin reducerea duratei de studiu la 3 sau 3,5 ani, absolventul de facultate de economie nu poate acumula decât 180 credite, la durata de 3 ani și 210 credite la durata de 3,5 ani. Pentru a îndeplini cerința legii care prevede că ciclul I și II, formarea inițială și mașter, trebuie să întrunească 300 de credite transferabile, absolvenții cu 3 ani trebuie să parcurgă un mașter de 4 semestre (a câte 30 credite fiecare), în timp ce absolvenții de 3,5 ani au nevoie de un mașter de 3 semestre. În ambele situații, costul școlarizării pentru

cursanții de mașter va fi foarte mare, reducându-se drastic accesul la această formă superioară de calificare!

IV. Programul săptămânal și semestrial

Pentru a se asigura o încărcare acceptabilă pentru desfășurarea programului de clasă considerăm că nu poate fi depășit programul de 25-26 de ore pe săptămână, cu tendința de reducere prin extinderea disciplinelor care se predau și examinează în condițiile on-line.

Programul de lucru pe care îl propunem este:

- Disciplinele obligatorii, 2 a câte 4 ore pe săptămână și 2 a câte 3 ore pe săptămână;
- Disciplinele opționale, câte 2 ore pe săptămână, la limba străină, și 3 ore la celelalte discipline opționale;
- Disciplinele facultative, 1 oră pe săptămână, cu condiția de a se completa predarea prin forma on-line și biblioteca virtuală.

Pentru verificarea cunoștințelor sunt prevăzute 4 examene pe semestru, pentru cele 4 discipline obligatorii, 4,5 Verificări pe parcurs pe semestru (2 VP pentru disciplinele opționale, 2 VP pentru disciplinele facultative și 0,5 VP pentru Educație fizică - aici verificarea făcându-se odată la două semestre) și 1 colocviu anual, pentru Practică.

Credem că am oferit suficiente argumente pentru a se susține un statut acceptabil pentru școala superioară de economie și de administrație publică, statut asigurat în mod normal de o durată a studiilor de patru ani sau, în cel mai rău caz, de o durată de 3,5 ani, plus o practică post-facultate de 0,5 ani.

Vă invităm să vă spuneți părerea și să argumentați aceste păreri în favoarea calității procesului de învățare și a asigurării cunoștințelor necesare pentru profesia de economist și specialist în administrație publică în perspectiva cerințelor societății viitoare și ale integrării europene.

Prof. dr. Paul Bran
Președintele
Colegiului Academic al Senatului ASE

Septembrie 2004

BIBLIOGRAFIE

Monografii

BRAN, Paul. Comunicarea financiară/R Bran, I. Costică. - București: Ed. ASE, 2003.-414 p., fig., graf. - (Comunicare în economie).- Antetitul: Academia de Studii Economice București.- Bibliogr. p. 411-413.

BRAN, Paul (coaut.). Conducerea, tehnica și eficiența comerțului exterior / Alexandru Popa,... ; au colab. Paul Bran, Octavian Marcaș, Adrian Constantinescu.- București: Ed. Șt. și Encicl., 1989.-Bibliogr.: p. 501-506.

BRAN, Paul. Decizia financiară în unitatea economică / P. Bran. - București: Ed. Șt. și Encicl., 1980.-248 p.

BRAN, Paul. Economia valorii: oeconomică/P. Bran. - București: Ed. ASE, [S. a.]-201 p.

BRAN, Paul. Economia valorii/P. Bran.-Chișinău: Știința, 1991.- 140 p.: il.-Bibliogr. în note.

BRAN, Paul. Economica activității financiare și monetare internaționale / P. Bran, I. Costică. -București: Ed. Economică,2003.-568p.-Bibliogr.p. 565-567.

BRAN, Paul. Economica valorii / P. Bran. - București: Ed. ASE, 2003.- 312 p.-Academia de Studii Economice București, Cat. de Monedă.- Bibliogr. p. 311-312.

BRAN, Paul. Economie monetară.- București: Ed. ASE, 2003.

BRAN, Paul. Ekonomika stoimosti / P. Bran; per. s rum.: G. Skvirenko. - Chișinău: IMKO, 1992.- 188 p.

BRAN, Paul. Fascinația valorii /P. Bran. - București: Ed. Encicl., 1992.-176 p.

BRAN, Paul. Finanțele întreprinderii: gestionarea fenomenului microfinanciar/P. Bran. - București: Editura Economică, 1997.-351 p.: il.

BRAN, Paul. Finanțele întreprinderii: Gestionarea fenomenului microfinanciar / P. Bran. - ed. a 2-a. - București: Ed. Economică, 2003.- 470 p. - (Biblioteca financiar-monetară; Nr. 3).- Bibliogr. p. 469-470.

BRAN, Paul. Finanțele întreprinderii / P. Bran. - București; Chișinău, 1992-93.- 33 p.: il.

BRAN, Paul. Finanțele întreprinderii/P. Bran. - București; Chișinău, 1994-95,-347 p.: il.

BRAN, Paul. (coautor.). Finanțele unităților economice prin metoda instruirii active (instruire și simulare pe calculator) / Ion Stancu, Paul Bran, Vasile Ilie. - București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1980.- 470 p.

BRAN, Paul. Mecanismul monetar/P. Bran. - Chișinău: Știința, 1991.-262 p.-Bibliogr. p. 257-259.

BRAN, Paul. Mecanismul monetar actual.- București: Ed. Șt. și Encicl., 1984.-265p.

BRAN, Paul. Relații financiar-bancare ale societății comerciale: Ghid practic / P. Bran. - București: Tribuna Economică, 1994.-352 p.- (Col. Ghid profesional).

BRAN, Paul. Relațiile financiare și monetare internaționale: (Economica fenomenului mondo-financiar și monetar) /P. Bran. - [București], 1996.- 303 p.: il.- Bibliogr. p. 302-303.

BRAN, Paul. Relațiile financiare internaționale.- București: Ed. ASE, 1978.

BRAN, Paul. (coord.). Relații valutare-financiare internaționale: [manual] / Elab. de G. Anghelache, P. Bran, S. Cernea; coord. P. Bran.- București: Editura Didactică și Pedagogică, 1990.-Bibliogr.

BRAN, Paul. Relațiile financiare și monetare internaționale: economica fenomenului mondo-financiar și monetar / Paul Bran. - București: Editura Economică; Chișinău: Logos, 1996.- 303 p.: il.- Bibliogr. p. 302-303.

BRAN, Paul. (coaut.). Sisteme, metode și tehnici manageriale ale organizației / Ștefan Balica, Gh. Basanu, Paul Bran ...[et. Al.]; coord.: Ovidiu Nicolescu.- București: Editura Economica, 2000.- Conține bibliogr. la sfârșitul capitolelor.- 528p.

Contribuții

BRAN, Paul, coord. Academia de Studii Economice. București: România: 1913-2003 / Racila, Emil ; Dardac, Nicolae, coord. ; Rosca, Ion Gh., coord. ; Bran, Paul, coord.- București, Romania: Editura Economica, 2003.- 430p.

BRAN, Paul, pref. Audit financiar la societățile comerciale Autor / Rusovici, Alexandru ; Bran, Paul, pref.; Rusu, Gheorghe ; Cojoc, Florea- București: Monitorul Oficial, 2003.- 372p.

BRAN, Paul, dir. proiect. Cercetare terminologică și terminografică a lexicului specializat din finanțe CNCSIS 358/ Bran, Paul, dir. proiect ; Cunita, Alexandra ; Moșteanu, Tatiana ; Popa, Elena-București: Editura Economica, 2003.

BRAN, Paul, pref. Circulația monetară în România : 1929-1940 / Olaru, Corneliu ; Bran, Paul,pref.-București: Silex, 1999.- 175p.

BRAN, Paul, coord. Componenta ecologică a strategiei de dezvoltare economică a zonei Munților Apuseni : studiu de caz Roșia Montana / Bran, Paul, coord. ; Bran, Florina ; Manea, Gheorghe ; Roșea, Ion .- București : Editura ASE, 2003 .- 166p. -Economie-écologie.- Bibliogr. P. 157-165.

BRAN, Paul, coord. Dimensiunea economică a impactului de mediu : studiu de caz Roșia Montana / Bran, Paul, coord. ;Florina Bran; I. G. Roșea,... București: Editura ASE, 2004.- 149p. - Bibliogr. la sf. cap.

BRAN, Paul, coord. Investițiile și relansarea economică : Simpozion internațional : ediția a V-a, București, 29-31 mai 2003 ; / Bran, Paul, coord. ; Roșea, Ion Gh., coord. ; Miron, Dumitru, coord. Prof. Dardac Nicolae - București : Editura ASE, 2003

BRAN, Paul, pref. Macroeconomie financiară : Finanțe, creștere și cicluri. Crizele financiare și reglarea monetară ; grant : / Aglietta, Michel ; Bran, Paul, pref. ; Ilie, Toma, trad Prof. Ion Gh. Roșea.- București : Coresi, 2001.-
Vol. 1 : Finanțe, creștere și cicluri.-2001.-240p.
Voi. 2 : Creștere financiară și reglarea monetară.- 2001.- 238p.

BRAN, Paul, pref. Managementul riscurilor valutare aplicabile în tranzacțiile internaționale / Paxino, Dan Octav ; Moșteanu, Roxana ; Bran, Paul, pref; Prof. Roșea Ion Gh. - București :Sylvi,2002.-288p.

BRAN, Paul, pref. Politica valutara și managementul riscurilor în tranzacțiile internaționale / Paxino, Dan Octavian ; Bran, Paul, pref. București : Editura Economica, 2003.- 255p.- Conține bibliogr.

Conducător teze de doctorat

BRAN, Paul, cond. șt. Fenomenul inflației în Republica Moldova: Cauze interne și externe, posibilități de atenuare a consecințelor inflației / Certan, Corina ; Bran, Paul, cond. șt. - București: A.S.E., 1999

BRAN, Paul, cond. șt. Finanțarea internațională a comerțului exterior/Obreja, Carmen ; Bran, Paul, cond. șt. - București: Editura ASE, 2004.

BRAN, Paul, cond. șt. Finanțarea și creditarea comerțului exterior al României / Matei, Ion ; Bran, Paul, cond. șt. - București: Editura ASE, 2005.

BRAN, Paul, cond. șt. Formarea și utilizarea rezervelor valutare ale Republicii Moldova : rezumatul tezei de doctorat / Borș, Ion; Bran, Paul, cond. șt. - București: A.S.E., 1997 .-47p.

BRAN, Paul, cond. șt. Formarea și utilizarea rezervelor valutare ale Republicii Moldova : teza de doctorat / Borș, Ion; Bran, Paul, cond. șt. - București: A.S.E., 1997 .- 201p.; il.- Antetiulu : Academia de Studii Economice București, Fac. Finanțe, Asigurări, Bănci, Burse.

BRAN, Paul, cond. șt. Gestiunea riscului valutar în Republica Moldova / Pîslaruc, Viorica ; Bran, Paul, cond. șt- București: A.S.E., 1998

BRAN, Paul, cond. șt. Implicații financiar-valutare privind redresarea turismului românesc /Negrea, Alexandru ; Bran, Paul, cond. șt. - București: A.S.E., 2000

BRAN, Paul, cond. șt. Modalități de acces al României la piața financiară internațională și la piața internațională a creditului / Bercea, Cătălin-Marian ; Bran, Paul, cond. șt. - București: editura ASE, 1998

BRAN, Paul, cond. șt. Mutații în gestiunea financiară a întreprinderilor / Ilie, Vasile ; Bran, Paul, cond. șt. - București: A.S.E., 1994.-249p.

BRAN, Paul, cond. șt. Rolul ratingului în finanțarea și creditarea internațională / Lăzărescu, Sorin ; BRAN, Paul, cond. șt. - București: A.S.E., 2003

BRAN, Paul, cond. șt. Sistemul bancar și creșterea economică : Aspecte analitice ale unui program de restructurare și privatizare bancară pentru țările în tranziție / Ionici, Octavian Eugen ; Bran, Paul, cond. șt. - București: A.S.E., 2002

BRAN, Paul, cond. șt. Stimularea investițiilor internaționale prin facilități financiare valutare și vamale/Chițoiu, Daniel; Bran, Paul, cond. șt-București: A.S.E., 2004

BRAN, Paul, cond. șt. Strategia de marketing a băncilor iordaniene / Sabah, Mohamad Audeh Abu-Tayeh ; Bran, Paul, cond. st. - București: A.S.E., 1998

Articole. Interviu

BRAN, Paul. Academia de Studii Economice - 85 de ani/ Paul Bran // Tribuna economică.- 1998.-Nr. 16.-P. 28-29.

BRAN, Paul. Calea schimbării comportamentului economic // Tribuna economică.- 1996.-Nr.4.-P.58-61.

BRAN, Paul. Căutarea de modele//Tribuna economică.- 1996.-Nr. 6.- P. 59-61.

BRAN, Paul.- Dezvoltarea învățământului economic deschis la distanță / prof. dr. Paul Bran // Tribuna economică. - 1999.- Nr. 36.- P. 29-31.

BRAN, Paul, Șoimaru, Vasile. Două gânduri în prag de „seism” / a intervievat Vasile Trofăilă // Business globe.- 1992.- Mai.- P.2.

BRAN, Paul. Economia valorii: Reconsiderări conceptuale // Tribuna economică.-1991.-Nr. 2.- P. 38-39; Nr. 3.- P. 38-39; Nr. 4.- P. 39-40; Nr. 5.- P. 40-41.

BRAN, Paul. Este posibilă redresarea monedei naționale?//Tribuna Economică. - 1996.-Nr. 10.-P. 61-63.

BRAN, Paul. Ghid practic pentru participanții la marea privatizare // Tribuna economică.-1996.-Nr. 35.- P. 14-15,42.

BRAN, Paul. învățământul economic, în preajma mileniului III // Economistul.-1998.- 7 mai.-P. 1,4.

BRAN, Paul. învățământul economic în preajma mileniului III: [interviu cu prof.; dr. Paul Bran, rectorul Academiei de Studii Economice București] / Paul Bran; a intervievat Mircea Șerb // Tribuna economică. - 1998.- Nr. 34.- P. 27-29.

BRAN, Paul. Noi exigențe în învățământul superior economic // Tribuna economică.- 1996.-Nr. 21.-P. 24-25.

BRAN, Paul. Obiectivele strategice ale reformei // Tribuna economică. - 1996.- Nr. 1.- P. 4-5,62.

BRAN, Paul. O consecință logică: sprijinirea proprietăților private//Tribuna economică.-1991.-Nr.26.-P.6-7.

BRAN Paul. O societate se construiește, în primul rând prin instituții // Moldova Suverană. - 1994.-25 sept.

BRAN, Paul. Organizarea și desfășurarea studiilor postuniversitare // Raporturi de muncă.-1997.-Nr.3.

BRAN, Paul. Pentru a deveni un bun economist, nu poți învăța cu tabla și cu creta // Adevărul economic. -1997.-Nr. 51-52.-P. 10.

BRAN, Paul. Perfecționarea profesiei de economist//Raporturi de muncă.-1997.-Nr. 12.

BRAN, Paul. Preocupări economice și monetare în Republica Moldova // Tribuna economică. - 1995.-Nr. 35.- P. 5; Nr. 36.- P. 7.

BRAN, Paul. Reforma economică la români // Economica.- 1993.- Nr. 3.- P. 17-24.

BRAN, Paul. Reforma profesiei de economist//Economistul. - 1994.-Nr. 1009.-P. 1-4.

BRAN, Paul. Să discutăm deschis despre inflație//Tribuna economică.- 1990.-Nr. 3.-P. 6-7.

BRAN, Paul. Starea economiei naționale//Tribuna economică. - 1996.-Nr. 6.-P. 59-61.

BRAN, Paul. Specializarea postuniversitară//Tribuna economică. - 1998.-Nr. 37.-P. 31-32.

BRAN, Paul. Valoarea în societatea informațională // Economistul=Economie teoretică și aplicată.- 2005.- 3 decembrie.- P. I-II.

BRAN, Paul. Vom pregăti 4-5 mii de tineri care să poată fabrica idei economice // Moldova Suverană. - 1993.- 18 martie.

e-bibliografie

BRAN, Paul (coord.). Componenta ecologică a strategiei de dezvoltare economică a zonei Munților Apuseni: Studiu de caz Roșia Montana / Paul Bran (coord.), Florina Bran, Ion Gh. Roșea, Gheorghe Mancea,... [et. AL] // URL: www.ase.ro/biblioteca/01.09.05

BRAN, Paul (coord.). Dimensiunea economică a impactului de mediu: Studiu de caz Roșia Montana / Prof. univ., dr. Paul Bran (coord.); prof. Univ. dr. Florina Bran, prof. univ. dr- Ion Gh. Roșea et. al. // URL: www.ase.ro/biblioteca/01.09.05

BRAN, Paul. Economicavalorii/Bran, Paul//URL: www.ase.ro/biblioteca/01.09.05

BRAN, Paul. Economica activității financiare și monetare internațională / Paul Bran, Ionela Costică // URL: www.ase.ro/biblioteca/O1.09.05

BRAN, Paul. Finanțele întreprinderii. Gestiunea fenomenului microfinanciar /Paul Bran, Ionela Costică // URL: www.ase.ro/biblioteca/01.09.05

Referințe privind personalitatea și activitatea lui Paul Bran

BLACKWELL, Micheal. [Vă mulțumesc...] // Economistul.-Nr. 469.- 8 iunie 1994.

BRAN V. Paul // Enciclopedia marilor personalități din istoria, știința și cultura românească de-a lungul timpului și de pretutindeni. Voi. 4: Contemporanii. - București, 2003.- P. 147-149.

GHINCULOV, Silvia. Paul Bran „ Sudenților mei, de pe ambele maluri ale Prutului" // Curierul economic-2006.-21 septembrie.

La Mulți ani! Prof. univ. dr. Paul Bran, Președinte AGER// Economistul.-2005.-13 septembr.

MOLDOVANU, Dumitru. Izvor nesecat de idei economice și de căldură sufletească: Paul Bran // Doctrină economică.- Chișinău, 2003.- P. 230-231.

NICOLAIE-VĂLEANU, Ivanciu. Paul Bran // Protagonisti ai vieții economice. - București, 2002.-P. 432.

POHILĂ, Vlad. Un rector pentru două milenii [Paul Bran, reales în funcția de rector al ASE București]//Mesagerul.-2000.- 15 ian.-P. 4.

RECTORUL Paul Bran : 1996 - 2004 / coord. Ion Gh. Roșea. - București: Editura ASE, 2006 (Mari personalități ale Academiei de Studii Economice din București; 1)

ȘOIMARU, Vasile. Paul Bran // Calendarul Național.- 2005.- P.259-261

ȘOIMARU, Vasile. Cel mai cunoscut economist la noi // Literatura și arta .- 2005.- 22 septembr.

PAUL BRAN : Schiță biobibliografică /Biblioteca Științifică ASEM, coord. Silvia Ghinculov.- Chișinău : Editura ASEM, 2006.- 45p.

INMEMORIAM

A încetat din viață prof. univ. dr. Paul Bran //Economistul.- 2006.- 27 iulie .- P. 1

BELOSTECINIC, Grigore. Paul Bran. / Belostecinic Grigore, Leonid Tâlmaci, Valeriu Muravschi, Alexandru Moșanu, Victor Caun, Vădim Cojocaru, Tatiana Mișova, Vasile Șoimaru, Silvia Ghinculov, Constantn Matei, Ion Cotorcea, Gheorghe Efros, Ștefan Cioclea, Nicolae Dabija // Lit. și arta.- 2006.- 27 iulie. - p. 1; Moldova Suverană.- 2006.- 27 iulie.-P. 1.

ROȘCA, Ion Gh. Un om al marilor proiecte [Paul Bran] // Economistul.- 2006.- 28-29 iulie.- P. 1

Un mare dispărut [Paul Bran] / Catedra de Economie și Politici Economice, ASE // Economistul.- 2006.- 28-29 iulie.- P. 1

Paul Bran [condoleanțe de la prieteni, instituții] // Economistul.- 2006.- 28-29 iulie.- P. 2.

Profesorul Paul V. Bran. 1940-2006//Economistul.-2006.-31 iulie.-P. 3

VARTIC, Andrei. La moartea lui Paul Bran // Literatura și arta.- 3 august 2006.- P. 3

REABȚOV, Gheorghe. 40 zile fără Paul Bran // Literatura și arta.- 2006.- 7 septembrie.- P. 7

BELOSTECINIC, Grigore. Paul Bran a înscris o pagină de aur în istoria ASEM // Curierul economic- 2006.- 9-15 septembrie.- P. 4

ȘOIMARU, Vasile. Paul Bran-cel mai cunoscut economist român în Moldova// Curierul economic- 2006.- 9-15 septembrie.- P. 4

ROȘCA, Tatiana. Un interviu nerealizat... //Curierul economic-2006.- 9-15 septembrie.- P.5.

REABȚOV, Gheorghe. Paul Bran-al treilea „Pod de Flori" între ASEM și ASE București // Curierul economic- 2006.- 9-15 septembrie.- P. 5

„Creator de școală modernă și manager de excepție, profesorul Paul Bran a revoluționat, cu personalitatea sa puternică, în fața căreia nimic nu părea de nerealizat în învățământul economic superior românesc". Ion Gh. Roșea

„ Profesorul Paul Bran a fost continuatorul tradițiilor școlii economice superioare, și totodată, a conturat noi trasee de calitate și noi dimensiuni acesteia, în acord cu exigențele României și ale înaintării ei spre integrare economică internațională și globalizare. A fost un profesor excelent și un cercetător științific remarcabil, român și patriot prin cugetare, prin cunoașterea realităților economiei țării sale, și, concomitent, un mondialist, prin modul de gândire și de apreciere a interdependențelor economice internaționale”. **Colectivul Catedrei de Economie și Politici Economice ASE**

„A promovat valori noi, nemaîntâlnite până atunci în societatea noastră, supusă unor transformări radicale - cele de formare a unui stat nou”. **Ghigore Belostecinic**

„...numele lui Paul Bran se identifică în conștiința multor basarabeni cu fondarea și consolidarea ASEM, pentru care fapt a ajuns a fi, incontestabil, cel mai cunoscut economist român în R. Moldova, înscriind o pagină distinctă în istoria învățământului superior economic de la noi și chiar în istoria, atât de tulbură, a tranziției basarabene de la răscrucea mileniilor II și III”. **Vasile Șoimaru**

„Nu era un visător, deși era un romantic magnific, cum se spune despre cei care pun binele națiunii înaintea binelui lor. Cunoștea perfect relațiile economice românești, inclusiv fluxurile și refluxurile financiare, și ne învăța că numai economia care se sprijină pe starea reală a lumii, pe resursele naturale și valorile umane proprii, puse pe piciorul competiției și a stimulării competiției va face posibilă reunirea Basarabiei cu România și „ numai astfel”, va fi posibilă transformarea României într-o mare putere politică și economică. Anume el, Paul Bran, ne învăța că România poate să devină a șaptea economie a Europei, așa cum este proiectată de resursele sale umane și naturale ”. **Andrei Vartic**

„ El a semănat în jurul său lumină. Creând o aură benefică pentru frumos și sublim. De încredere reciprocă. De stimă. De la egal -la egal. De la suflet -la suflet”. **Gheorghe Reabțov**

mm > .uor Itfca i k otg/p. < bl tea Ho is

rtia Wăld Bai*
laiaHUHI, NW

The **World** Bank Depository aid Regional IJarary Program

Depository Library
Memorandum of Agreement

Panici: Library
Academy of Ecamctnic Studies
61 ,Bariulescu-Bodcru Str.

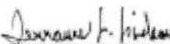
Molcbwa

The itematbnalBaiikfcir I&cireiucti^mandDevebpnerü.
1818 H Street, NW.
Washington, DC. 20433
U.S.A

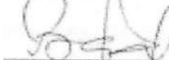
The fatootag KptsktMtwo will Save gncnrii a f n c M t * * «dminaterini; M miks
u«kt this Agrwmem.

For Tte Utxare ft, The M)

Mrs. Silvia Ghinculov
Director, Library
Academy of Economical Studies

Terrance L. Lindemann
Chief, Marketing Unit
Office of the Publisher

This Agreement is executed by the authorized parties whose names are affixed below:

The Library

The Bank

Him WCSKK Pura Stat»
Title: RODA

Kit»; b u t Fetite
W E rmorn

Dite teu m

Certificat

În baza Deciziei Senatului A.S.E.M. din 30 august 2005, Proces-verbal nr.2, sala de lectură "Colecția în limbi străine" va purta numele "Paul Bran", în cinstea primului rector al A.S.E.M., care a contribuit în mod deosebit la dezvoltarea învățământului economic în Moldova, la instituirea Academiei de Studii Economice și la dezvoltarea patrimoniului documentar al Bibliotecii.

Președintele Senatului,
prof.univ.dr.hab.
Rector A.S.E.M.

Grigore Belostecinic